

Het sociale wonder van Borger-Odoorn

Borger-Odoorn heeft de decentralisatie van overheidstaken uniek vormgegeven. Wethouder Alberts verwacht dat de WMO en Jeugdzorg binnen de begroting blijven.

JAAP VAN BRUMMELEN

Frits Alberts geeft volgende maand een presentatie voor wethouders van de Noord-Nederlandse gemeentes. Het is niet de eerste keer. En het zal de laatste keer ook niet zijn. Borger-Odoorn oogst landelijke lof voor de manier waarop het hele proces van decentralisatie van Jeugdwet, Participatiewet en WMO is begeleid. Alberts gunt alle eer aan de drie sociale teams en zijn ambtenaren. „Ik ben de inkopper, de midvoor die zorgt dat de bal in het netje komt.”

Ver voor de bestuurlijke aardverschuiving legde Alberts al een stevig fundament. Op 18 februari verrichtte hij in de kantine van vv Nieuw-Buinen de aftrap voor het sociaal team Nieuw-Buinen. „Het was de dag dat Sven Kramer tijdens de Olympische Spelen op de 10 km werd geklopt door Jorrit Bergsma. We hebben de bijeenkomst onderbroken die race te zien.” Het team in Nieuw-Buinen moest een snellere koppeling maken voor iedereen die zorg nodig had. Alberts eigen handelsmerk, zijn regenboogmodel, was leidraad. In dat model vormen gezin en huishouden de binnenste schil. Hoe dichterbij de buitenste schil, hoe duurder voor de gemeente. Peperdure individuele voorzieningen als jeugddetentie vallen onder de gevreesde buitenste rand van de boog.

Het proefproject in Nieuw-Buinen met een team van zeven dames is volgens Alberts van onschatbaar be-



Frits Alberts

lang geweest. „Je weet waar je naartoe moet. Dit was een verkenning. We zijn niet alleen op tijd, maar ook gewaagd begonnen. Op de expeditie zijn fouten gemaakt, maar daar hebben we veel van geleerd. Zonder die pilot hadden we bij lange na niet gestaan waar we nu staan.” Het testteam effende het pad voor de nieuwe teams: De Monden en team De Hondsrug. De teams staan onder supervisie van een onafhankelijke stichting.

De verklaring voor het succes zit volgens Alberts in de manier waarop de teams werken. „Zorg in eigen straat is ons motto. Mensen hoeven niet meer naar het gemeentehuis, maar kunnen één op één met de sociaal werker in overleg. Alleen de administratie en betaling wordt nog

hier in het gemeentehuis geregeld. Teams krijgen volop de ruimte om al het andere te initiëren, ondersteunen en gecontracteerde zorginstaties in te schakelen. Is sprake is van een ontregeld gezin? De sociaal werker moet dat kunnen toetsen. Naarmate je beter kunt uitleggen dat cliënten bepaalde taken zelf kunnen uitvoeren in plaats van hun buurman er voor te laten betalen, neemt ook de tevredenheid toe. Zelfredzaamheid staat daarom hoog in het vaandel.”

Zo'n 1500 van de rond 26000 inwoners die Borger-Odoorn telt, ontvangt een bijdrage voor zorgvoorzieningen. Borger-Odoorn krijgt er van het Rijk op jaarbasis tien miljoen euro extra voor. Alberts heeft goede hoop dat Borger-Odoorn financieel geen centje pijn lijdt aan de decentralisatie voor WMO en jeugdzorg. „De kans is reëel dat we per saldo rond nul uitkomen.”

De vraag rijst wat nog beter kan. Alberts: „We zouden nog meer preventief kunnen werken. Om te voorkomen dat mensen in ongewenste omstandigheden verzeild raken, moet je ze zo vroeg mogelijk in beeld hebben. Als je bijvoorbeeld via een woningcorporatie tijdig hoort dat er sprake is van een oplopende huurachterstand is de kans groter dat je kunt voorkomen dat een gezin met uitzetting wordt geconfronteerd. Het opbouwen van een goed netwerk is voor dit soort zaken van belang. Dat is iets dat nog moet groeien.”